

Čas hrá proti Ukrajine

- CZ24 News | 13. srpna 2022

UKRAJINA: **Kyjevské** vedenie stanovilo termín, kedy sa problémy krajiny stanú neúnosnými. **Hovoríme o nástupe zimy - a tento medzník je dôležitý z viacerých dôvodov. Čas je však pre Rusko aj pre Západ veľmi dôležitý. Čie postavenie v tejto situácii vyzerá stabilnejšie a prečo?**

Fráza "Zima sa blíži" sa stala bežným politickým mémom. Čo však robiť, keď sa jej význam nakoniec dostal k ukrajinským orgánom a Andrej Jermak, šéf Zelenského úradu, na nej zakladá svoju argumentáciu.

V rozhovore pre agentúru Interfax-Ukrajina Jermak povedal, že Ukrajina musí ukončiť bojové akcie pred zimou: **"...chceme prijať maximálne opatrenia na ukončenie aktívnej časti vojny do konca jesene"**. Argumentuje pritom hrozbou ruských raketových útokov na tepelné elektrárne.

Táto verzia je však určená pre médiá a verejnosť. Ukrajina má skutočný záujem ukončiť konflikt do stanoveného dátumu. A to z reálnejších dôvodov, než sú mýtické raketové útoky na tepelné elektrárne. A hlavným dôvodom je čas, ktorý pracuje proti Ukrajine.

Vezmime si napríklad najnovšie ekonomické správy. Skupina veľkých držiteľov ukrajinského štátneho dlhu sa 10. augusta dohodla na odložení splatnosti dlhopisov v hodnote 19,6 miliardy USD do roku 2024. Zdá sa, že je to dobrá správa pre Ukrajinu. Má to však aj svoju nevýhodu. Takýto odklad znamená, že Ukrajina ani s bezprecedentnou finančnou podporou zo Západu nebude schopná obsluhovať svoj súčasný štátny dlh.

Z hľadiska imidžu je to defolt, aj keď to nebolo oficiálne oznámené. Mimochodom, je to už druhý prípad: prvý sa uskutočnil v roku 2015 v rámci presne rovnakej schémy "zaplatíme, ale neskôr". Imidž je však druhoradý. Hlavná vec je, že nie sú peniaze, a okrem priamych injekcií sa Západ musí uchýliť k takýmto trikom.

Medzitým inflácia na Ukrajine dosiahla strop 22 %. Potraviny, ktoré v súčasnosti tvoria leví podiel výdavkov Ukrajincov, zdraželi takmer o 29 %. Výmenný kurz sa pevne usadil okolo hranice 40 UAH/USD (27,2 UAH k 1. januáru 2022, 29,25 UAH - 24. februára).

Panické opatrenia na udržanie hrivny (zmenárňam zakázali zverejňovať kurzy na informačných tabuliach, vláda chce zaviesť 10-percentnú daň na nákup cudzej meny dovozcami, ako aj zaviazat zmenárne, aby túto daň platili vopred) naznačujú len to, že národná mena bude ďalej padať. Okrem toho má hrivna dobre známu sezónnosť (hrivna v zime vždy oslabuje voči doláru). Obyvateľstvo to chápe, a preto vyberá vklady (mení ich na inú menu) a znižuje využívanie úverov.

A v ukrajinskom rozpočte už nie sú žiadne peniaze. Odhaduje sa, že štát prichádza v dôsledku korupcie na colných úradoch o 8 miliárd UAH mesačne (približne 100 miliárd UAH ročne). Je pravda, že v júli bol rozpočtový deficit minimálny (len 4 miliardy hrivien oproti 144 miliardám v júni a 118 miliardám v máji). Išlo však o zahraničnú pomoc a výrazné zníženie výdavkov, a nie o ukrajinské vlastné hospodárstvo.

Problémom je, že Naftogaz a ďalšie štátne spoločnosti doteraz neboli ústretové voči svojim veriteľom. A júlové škrtky vo výdavkoch sa dosiahli okrem iného aj tým, že sa štátnym podnikom zakázali splácať

dlhovú službu. Ak sa nedosiahne dohoda, tieto výdavky sa jednoducho vyplatia neskôr – spolu s novými platbami. Naftogaz zároveň požiadal vládu o 150 miliárd hrivien na dovoz plynu na vykurovaciu sezónu. Náklady sú pritom úplne porovnateľné so sumou, ktorú ušetrí odkladom splatnosti dlhopisov.

Ak sa na vec dívame z pohľadu tohto okamihu, zdá sa, že Ukrajina úspešne zvláda krízovú situáciu. Ak sa ale na to pozrieme v perspektíve niekoľkých mesiacov, situácia už nevyzerá tak ružovo. Je to napríklad ako so systémami oxidu dusného: môžete ich dodávať a používať, ale žiadny motor nemôže v takomto režime pracovať trvalo.

Znamená to, že na Ukrajine je všetko zlé a v Rusku dokonalé? Inflácia v Rusku je nižšia ako na Ukrajine, hoci je vyššia ako zvyčajne. Ruský hospodársky obraz je vylepšovaný len tým, že sa ukazuje, že inflácia v západných krajinách pokračuje porovnateľným tempom. Ekonomika klesá pomalším tempom, než sa očakávalo na začiatku jari. V tom čase optimisti predpovedali 10-12 % pokles ruskej ekonomiky, zatiaľ čo pesimisti 15 %. Dnes dokonca MMF hovorí o maximálne šesťpercentnom poklese HDP. Prognóza ruskej centrálnej banky je 4-6 %.

Ilustračné foto

Mnohé ekonomické nevýhody pre Rusko však kompenzujú výhodné cenové podmienky pri predaji energie, obilia a kovov. To však neznamená, že problémy možno ignorovať. Rusko však získava dodatočnú bezpečnostnú rezervu. Je čas znovu spustiť tie isté automobily, vytvoriť výrobu tovaru, ktorého dovoz je teraz zastavený alebo sťažený.

Chápe to aj už spomínaný Jermak, šéf ukrajinskej prezidentskej kancelárie: “Treba zaviesť plynové

embargo a zvýšiť obmedzenia na vývoz ruskej ropy. Na zastavenie vojny je potrebné v krátkom čase zničiť ruskú ekonomiku.”

Zrejme nepozná výpočty Američanov v tejto oblasti. Už prišli na to, že ani úplné embargo na plyn by k takémuto výsledku neviedlo – kvôli cenám ropy. “Nech už je ukazovateľ akýkoľvek, ruský prezident Vladimir Putin na energetických trhoch víťazí... rastúce príjmy z ropy umožňujú Putinovi obetovať príjmy z plynu a znížiť dodávky do Európy,” potvrdzuje publicista agentúry Bloomberg Javier Blas.

Preto je dnes čas kľúčovým ukazovateľom pre všetkých účastníkov ukrajinskej krízy: pre Rusko, pre Západ a, samozrejme, pre Ukrajinu. Rusko si môže dovoliť čakať. Ukrajina sa môže zdržať, ale potom bude potrebovať oveľa väčšiu finančnú pomoc, než akú poskytuje Západ. Alebo potrebuje viac zbraní, aby sa aspoň pokúsila zvrátiť situáciu vo svoj prospech silou do začiatku zimy (ktorou sme začali).

Západ je ten, pre koho je ťažké čakať alebo vyčkávať. Čo si vyberie: viac peňazí pre Ukrajinu alebo viac zbraní pre Ukrajinu? Do zimy to bude oveľa zreteľnejšie.

[ZDROJ](#)

Překlad: HSP